

༡༡། །ཀྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆའི་
བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ཅེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མི་བློན་དཔེ་རྒྱན་ཚོགས་པ།

༄། །ཀྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆའི་
བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ཅེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སི་ཏུ་པའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བརྩམས།

སི་ཁྱོན་དཔེ་སྐྱན་ཆོགས་པ། སི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

ཚམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། དབྱངས་ཅན།
མདུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ། དབྱངས་ཅན།

༂། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁུར་རིན་པོ་ཆེའི་བརྒྱགས་བྱང་
དཀར་ཆག་ཅེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སྟེ། །

(༤)

སི་ཏུ་པཌ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འཕུང་གནས་ཀྱིས་བཙམས།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སྐྱུན་ཆོགས་པ།
སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱུན་ནས་བཟུམ།
མཚད་ཉེན་དཀར་པོ་པར་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།
༢༠༠༥ལོའི་བ་ཟླ༡༢པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
༢༠༠༥ལོའི་བ་ཟླ༡༢པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
དཔེ་རྒྱགས། ISBN 978 - 7 - 5409 - 4092 - 8
རིན་སྒོར། ༣༥. ༠༠

图书在版编目 (CIP) 数据

甘珠尔编纂史·显密文库. 第4卷: 藏文 / 司徒·曲吉穷乃著.
—成都: 四川民族出版社, 2008. 12
(藏文典籍目录编纂史丛书; 4 / 奔嘉主编)
ISBN 978-7-5409-4092-8

I.旧... II.①司... III.大藏经-编辑-历史-藏语 IV.B941

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 181950 号

出 版 人 / 罗 勇

责任编辑 / 央 京

装帧设计 / 妙 音

藏文典籍目录编纂史丛书

甘珠尔编纂史·显密文库

第四卷

司徒·曲吉穷乃 著

出版发行 / 四川出版集团 四川民族出版社

(成都市三洞桥路 12 号)

排 版 / 成都曲登嘎布照排部

印 刷 / 四川嘉创印务有限责任公司

成品尺寸 / 260mm × 185mm

印 张 / 36.25

字 数 / 460 千

版 次 / 2008 年 12 月第 1 版

印 次 / 2008 年 12 月第 1 次印刷

书 号 / ISBN 978-7-5409-4092-8

定 价 / 35.00 元

· 国家民委古籍整理项目 ·

藏文典籍目录编纂史丛书编委会

顾 问 土登尼玛 金·史密斯 甲拉·布楚

格勒 万果 噶玛德勒

编委会主任 罗布江村

编委会副主任 李冬生 赵心愚 何晓平 罗勇 时光 刘勇

主 编 奔嘉

副主编 夏吾李加 益西拉姆 龙燕

ཐོད་ཀྱི་གསུང་རབ་བཞུགས་བྱང་གི་བྱང་རབས་དཔེ་ཚོགས་འབྲུལ་གྱི་
མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚམ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས།

ཚྭ་འདྲི་ས། གཟན་དཀར་ཐུབ་བལྟན་ཉི་མ། འངས་དབྱངས་སྒོ་གྲོ་ས།
ལྷགས་ལ་ཕུ་ཐུག་དགེ་ལེགས། བན་གྱི་ཀམ་བདེ་ལེགས།

ཚམ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་རིན། ནོར་ཕུ་རྒྱལ་མཚན།

ཚམ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་རིན་གཞོན་པ།
ལུ་ཉོང་ཉིན། ཤོར་ལྷན་ལུ། ཉི་ལོ་མིན། སྒོ་བཟང་རྩི་རྩེ།
ཉི་ཀོང་། བསོད་ནམས་ཐུན་ཚོགས།

གཙུག་ལྷན་པ། ངང་ཚང་འཁུམ་སྐྱབས།

གཙུག་ལྷན་གཞོན་པ། ག་ལོ་སྐྱ་རྒྱལ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ། དབང་ཐུག་བསོད་ནམས་ལྷ་མོ།

དཔེ་ཚོགས་འབྲུག་གི་མེ་ཁྲི་རིག་པའི་ཞལ་རས་

རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་གཏམ།

དེ་ཡང་། གྱི་མོ་རུས་རབས་བརྟན་པའི་སྟོང་གི་ཆར་རང་རེའི་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲངས་
འདིར་ཡི་གེའི་རྣམ་བཞག་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། ཆོས་རྒྱལ་མོ་པཌ་རྣམས་
གིས་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། ༡༥ཕྱི་ལོ་ལི་ཡུལ་སོགས་གནའ་པོའི་ཤེས་རིག་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་
དང་ཡུལ་གྲུ་དག་ལས་ནང་བསྟན་རིག་གནས་གཙོས་པའི་སྤྲ་དང་གཏན་ཚིགས། བཟོ་དང་
གསོ་བ། རྟན་ངག་མངོན་བརྗོད། རྟེན་སྦྱོར། སྐར་འབྱུང་ཆིས་སོགས་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཅིང་
རྒྱ་ཆེ་བ་ཅི་རིགས་སོག་མར་རང་སྐད་རུ་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཅིང་། བར་རུ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
བསྟན་བཙོས་སྤྲ་ཆོགས་བཅུ་མས། མཚུག་རུ་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྟེལ་བའི་བདག་རྒྱུན་
ལས། ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུ་ཆིས་སོགས་བཤད་སྟབས་ཀྱི་ཤིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་རང་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་བྱུ་བ་མཐའ་མང་པོས་གངས་ཅན་པོད་...
གྱི་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རིག་པ་ཐང་མར་བཅུ་ལ། རུས་མཚུངས་སུ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་འདུས་པའི་གཞུང་ལུགས་...
ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ལ་འཆད་ཉན་འཇུག་གསུམ་དང་། བཤད་སྟབས་
ལས་གསུམ་གྱི་ལམ་སྟོལ་ལེགས་པར་བརྟོད། བར་རུ་གཏན་ལ་ཕབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་
བཏང་བ་སོགས་འདོན་སྤྲོད་སྟེལ་བར་མཛད་པའི་སྟགས་རྗེ་བདག་རྒྱུན་ལས། མདོ་དབུས་
ཁམས་གསུམ་རུ་བཞུགས་སོ་ཙག་གི་སྟེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་རུ་སྤྲངས་ན་རི་རབ་རྒྱན་

བོད་གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཚས་ཚན་གྱི་ནམ་དབྱེ་རི་སྒྲིབ་མཆིས་པ་གངས་སུ་བགང་ན་
 གཟའ་སྐར་གྱི་གངས་ལས་བཀལ་བ་བཟུགས་པ་དེ་དག་རྒྱལ་ཁབ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རུ་དར་བྱལ་...
 ཆེ་བ་དེ་བཞིན་མང་ཞིང་རྒྱས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཚས་རྒྱལ་ལོ་ཤར་ནམས་གྱི་སྒྱུ་རིང་ནས་དར་
 བའི་དཀར་ཆག་ཚོ་འགོད་དང་བཟུགས་བྱང་སྒྲིག་རྩལ་གྱི་རིག་པའི་སྒྲིལ་མ་ཉམས་པའི་.....
 མཛད་འཕྲིན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་གོར་མ་ཆག་པས། གོང་བགོད་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 དང་ལོ་ཤར་མཁས་གྲུབ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་སྡེ་ཚན་དང་ནམ་.....
 གངས་མགས་མ་འདྲེས་པར་འཆོལ་བ་དེ་བའི་སྒོ་ཡིག་གསལ་བོར་བགོད་ནས་དཀར་ཆག་.....
 ལེགས་སྒྲིག་བྱེད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྡེལ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་...
 ཏུ་མཁོ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་ལྷ་ཆོགས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན། མ་
 ཁི་ཡིག་རྒྱག་གི་རྒྱས་སྒྲུབ་བཞིན་ཀྱན་གྱིས་བོད་རིག་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་སྒྲིག་བཞིན་པའི་རུས་...
 སྐབས་འདིར་མེས་ཀྱི་གཞུ་མོ་ནང་རུ་བཀྱག་ནས་མཛོ་བསམ་བཏང་ཆེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་...
 ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུ་ལྷུང་དམ་གཞི་འཛིན་ས་ནི་དཀར་ཆག་ལེགས་སྒྲིག་...
 དང་དཀར་ཆག་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་སུ་བ།

རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀར་ཆག་ཚོ་འགོད་དང་.....
 བཟུགས་བྱང་སྒྲིག་རྩལ་གྱི་རིག་པའང་འཛམ་གླིང་སྡེར་གི་མི་རིགས་སྟོན་སྟོན་ཅན་གཞན་...
 དག་དང་མཚུངས་པར་གནའ་སྡེ་མོ་ནས་དར་ཡོད་དེ། སྐྱ་སྐྱར་བམ་གཉིས་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་རུ་བསྐྱར་ཅིང་མིང་རུ་བཏགས་པ་.....
 ནམས་དཀར་ཆག་རུ་བྱིས་ཏེ། ནམ་རུ་ཡང་གཞུང་ལྷགས་དེ་ལས་མི་བསྐྱར་ཅིང་ཀྱན་གྱིས་
 བསྐྱབ་རུ་བྱང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ལྟར་དཀར་ཆག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོད་ད་...
 བཟུགས་ཡིག་ཚང་ནང་སྟག་མར་གསལ་ཞིང་། འདི་ནི་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་བཅན་(༡༧༥ -
 ༡༧༥) སྟགས་གྱི་སྒྱུ་རིང་ནས་དབུ་བཙམས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་རུ་བསྐྱར་བྱིན་

པའི་མིང་ཆོག་ནམས་གཞུང་ལུགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཆེད་སྐད་གཉིས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བྱི་ཐ་སྟོང་།
སྒྲ་སྒྱུར་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་དཀར་ཆག་དུ་འདེབས་དགོས་པའི་བཀས་བསྐལ་བ་བཞིན་སྤྲུལ་སྤྲོས་སྤྲོས་ལོ་།
ཆེན་སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་། འཁོན་སྒྲིའི་དབང་པོའི་བསྐྱུང་སྟགས་ལོ་པ་ཏ་ནམས་ཀྱིས་
སྒྲ་སྒྱུར་བམ་གཉིས་དང་། དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མ། དཀར་ཆག་མཆིམས་སྤྲ་མ། དཀར་ཆག་
འཕང་ཐང་མ་བཅས་བྱུང་བར་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་དུས་རབས་དགུ་བའི་ནང་དུ་ཙོམ་སྒྲིག་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་མོ་བྱང་དཀར་ཆག་
འདི་དག་ནི་དཀར་ཆག་སྒྲིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད་མ་སྟོང་བའི་འཛམ་གླིང་གི་མོ་བྱང་དཀར་ཆག་
ཆག་ཉིང་ཤོས་སྤྲ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྩེ་ཆོན་ཉེར་བདུན་དང་ཆོས་ཆོན་བདུན་བརྒྱ་ལྷམ་ལྷའི་
ནམ་དབྱེ་ཞིབ་རྒྱས་ཤིག་མཛད་ཡོད་པས་ན། ལོ་ཆེན་སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་ནི་བོད་ཀྱི་མོ་བྱང་
དཀར་ཆག་འགོད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྤྲལ་འབྱེད་ཆེན་མོར་ངེས། དེ་བཞིན་སྒྲིལ་དུས་རབས་
བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་དང་དབུས་པ་སྒོ་གསལ་བྱང་རྒྱུ་ཡི་ཤེས་
སྟགས་ཀྱིས་དཔལ་སྤར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་སྟག་མར་བཀའ་བསྟན་གྱི་རྩེ་ཆོན་
ཆེན་མོ་གཉིས་སྤྲུལ་སྤྲོས། ཆོས་འཁྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་དང་།
དེ་ལས་བསྐྱུས་པ་བཀའ་འཁྱུར་དཀར་ཆག་གི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བའི་བཀའ་འཁྱུར་དང་།
བསྟན་འཁྱུར་གཉིས་ཀའི་དཀར་ཆག་ལྟགས་སྤྲུལ་མཛད་ཡོད། སྒྲིལ་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པ་
ནས་བཟུང་ཉེ་དུ་ཉེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་གྱུབ་(༡༩༩༠ - ༡༩༩༤) སྟགས་.....
བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་དཀར་ཆག་དང་། དཀར་ཆག་གི་བྱང་རབས་
སྟགས་རྒྱ་ཆེར་བཀོད་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་རྒྱགས་ཀྱི་གོ་རིམ་
དང་། རྩེ་གྲངས། དབྱེ་བ། རྩེ་ཆོན། གཞུང་ཆོད། འཁྱུར་བྱང་བར་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་
ལྟགས་པར་འབྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་ཅིག་ཆགས་.....

ཡོད་དོ།

ཡིན་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་དཀར་ཆག་གི་གོ་དོན་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲ་བཤད་
ཅིག་ཐུབ་མེད་པས། རེད་ཅག་གིས་དབྱེད་ན་དཀར་ཆག་ཅས་པ་ལ་སྒྲ་ཡངས་དོག་གི་འཇུག་
པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲ་དོག་པའི་དོག་པ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་བཟུན་བཙས་དག་གི་
དཔེ་ཚོ་དང་། ཡང་ན་ས་བཅད། ཆོས་ཚན། བཟོན་བྱང་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྤྱབས་བདེར་
འགོད་པའི་ཚོ་ཡིག་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བཟུན་བཙས་གང་བྱང་གི་ཚོ་བྱང་
དཀར་ཆག་འགོད་པའི་དཔེ་ཚོ་ལྟ་བུ། སྒྲ་དོག་པའི་ཡངས་པ་ལྟར་ན་གང་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་
རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞུགས་བྱང་གི་སྡེ་ཆོན་དབྱེ་བསྟུན་སྒྲོ་ནས་ས་བཅད་དང་།
ཆོས་ཚན། བཟོན་བྱང་། དབྱེ་བ། སྡེ་ཆོན། གཞུང་ཆོད། འཇུར་བྱང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་
འབྲས་པར་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་དང་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རིགས་གཞུང་སྡེ་ཆོན་གསར་བ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རུང་དཀར་
སྒྲ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པ་»དང་སྒྲ་ཆོད་རྩི་རིན་ཆེན་.....
ཀྱི་«བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིགས་རྣམ་བཞག་»ལྟ་བུ། སྒྲ་ཡངས་པའི་དོག་པ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་ཉེ་སྒྲིག་བྱ་གསུང་རབ་བཟུན་བཙས་གང་གི་འབྱུང་.....
ཁྲུངས་དང་། བྱང་འཕེལ། དཔེ་སྒྲིག་གི་གོ་རིམ། ཐུན་བདག །དཀར་ཆག་དངོས་ཀྱི་སྒྲིག་རིམ་
དབྱེ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་མཆོན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་དེབ་ཐེར་ལ་
འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བཀའ་འཇུར་དཀར་ཆག་དང་། བཟུན་འཇུར་དཀར་ཆག །སྒྲ་
འཇུར་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་བཙས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུའོ། སྒྲ་
ཡངས་པའི་ཡངས་པ་ལྟར་ན་ས་གནས་དང་། དགོན་སྟེ། གནས་རི་འགངས་ཆེན། ཐུགས་ཉེན་
ཅ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བྱང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙ་མོར་སྟོན་པའི་དེབ་ཐེར་རྒྱང་བའི་རིགས་ལ་.....
འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤྱིར་གི་དཀར་ཆག་དང་གསེར་གསུང་འཛམ་སྤྱིར་

ཐུན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ།

སྒྲོན་ཕྱོད་མཁས་དབང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དཀར་ཆག་བཞོད་
སྒྲིག་སྒྲིར་གྱི་ཉམས་སྦྱང་གསེར་ལས་བྱིན་པ་དག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱད་དེ། བོད་ཀྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ཐབས་ལམ་དེ་དག་ཤིང་སྒྱུད་ནས་བརྟན་བཙས་བསྐྱང་གིས་མི་ལངས་པའི་དཀར་ཆག་བསྐྱར་
སྒྲིག་མཛད་པའི་སྐུ་དྲིན་ལས་ཐོང་ཆད་རི་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཆོས་ཚན་རྒྱ་སྐར་
ཀྱི་གངས་ལས་བརྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བརྟན་བཙས་དག་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་ད་དུང་
ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་སྤང་སྟབས་ཤིང་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་
ཀྱི་སྟུགས་རྗེ་ལས་གྲུབ་པས་བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་བའི་ལས་དོན་ལ་
བྱས་རྗེས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་བཞག་ཡོད་དོ།

ཡིན་ན་ཡང་། དེང་རབས་དཀར་ཆག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟག་དབྱང་
ལེགས་པར་བཏང་ཆེ། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱིས་གསུང་
རབ་བརྟན་བཙས་དག་ལ་བདག་ཉེར་དོ་དམ་གྱི་རུས་པ་ཙམ་ཐོན་ཡོད་པ་ལས་དཀར་ཆག་
རིག་པའི་མ་ལག་གསར་བཞེངས་དང་། དེའི་བྲལ་ཁོངས་ཀྱི་རིག་ཚན་རེ་རེ་ལ་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟག་དབྱང་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་བྱང་ཡོད་པ་ནི། དུང་
དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པ»ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་
ཆང་རོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱི་«བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིགས་རྣམས་བཞག»ཞེས་བྱ་བ། དག་དབང་ཆེ་དཔག་
དང་། བསོད་ནམས་ཆེ་དབང་། བཀྲས་སྐྱོར་སྒོ་བཟང་བརྟན་རྒྱས་བཙས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་ལག་དེབ»ཞེས་བྱ་བ་བཙས་ཡིན། གང་བཞོད་བཙམས་ཆས་
འདི་དག་གིས་རང་རྒྱ་སྟབས་ཤིང་རིག་གཞུང་གི་ཆོན་གསར་བ་ཞིག་གི་ཆ་ནས་བོད་སྐད་རབས་
ཀྱི་ཐུན་སྟུལ་ཆོགས་པའི་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་ཉམས་སྦྱང་ཐམས་ཅད་སྟུགས་བསྐྱར་.....

གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་དེང་སྐབས་གསར་རུ་དར་བའི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་.....
ལེགས་ཆས་བྱུང་བརྒྱན་གནང་ནས་བརྟག་དབྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་.....
འདོད་དོ།

དེར་བརྟེན། སྤྱིར་གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་
བྱ་བཞག་ལ་རང་ངོས་ཀྱི་རྩལ་ཤུགས་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་སྤྱོད་མེད་མ་ཡིན་པའི་པོད་ཀྱི་
གསུང་རབ་བརྟན་བཙུག་དག་གི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་དཔེ་རྒྱུན་...
སྤྱིར་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་རུ་གཏོང་བ། ལྷག་པར་རུ་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་རིག་ཆོན་
གསར་བ་འཇུགས་སྤྱོད་དང་ཆེད་ལས་མི་སྣ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཀྱན་སྐྱོང་གིས་ཡོངས་
ཁུ་བསྐྱེད་ཏེ། དེང་གངས་ཅན་གཙུག་ལག་ནོར་བུའི་སོ་བྱང་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་
ཁུངས་འདི་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཙུག་པོ་འདི་.....
རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀྱན་ནས་འཛུལ་བསྐྱེད་སྤྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་མཐར་ཐོད་.....
ཡིག་གནང་དཔེ་པོ་ཏི་ཁྱི་ཕྱག་གཅིག་ཅུ་ལག་སོན་བྱང་བ་ལས་ལེགས་པར་བདམས་པ་སྟེ།
«པོད་ཀྱི་གསུང་རབ་བཞུགས་བྱང་གི་བྱང་རབས་དཔེ་ཆོགས་འབྱུང་གི་མེ་ཡོང་»ཞེས་བའི་...
དཔེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་འདི་ཀ་ལོ་རེར་བསྐྱད་མར་དཔེ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། མཇུག་མཐར་ཅིས་འཁོར་
རུ་གཏགས་པའི་ཡིག་ཆ་གང་འོད་སྟེར་གྱི་རྣམ་པར་ཕབ་པའི་སྒྲིག་རྒྱལ་བརྟན་བཙུག་དང་...
བཅས་བསྐྱེད་པའི་དེབ་གངས་བརྒྱ་ལྷག་འདུས་པའི་དཔེ་ཆོགས་འབྱུང་པར་བཙོན་པའི་.....
རྩལ་འགོད་བྱས་ཡོད་པས་ན། ཐངས་འདི་ནི་དཔེ་ཆོགས་སྤྱི་དཔེ་གངས་གཉིས་པ་སྟེ་«རིན་
ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་»ཅེས་བྱ་བ་ཡིན། རྗེས་མར་ལུ་འབྱུང་
ནས་«བཀར་འབྱུར་དཀར་ཆག་»ཅེས་བྱ་བ་དང་། «བརྟན་འབྱུར་དཀར་ཆག་»ཅེས་བྱ་བ་
དང་། «རྩི་མ་རྒྱུད་འབྱུང་གི་དཀར་ཆག་»ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ལོ་རེར་བསྐྱད་མར་ཚུལ་སྤྱི་
དཔེ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས། གཟུ་པོར་གནས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་སྐྱོང་དང་

རོགས་རམ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའོ།།

མཆུག་མཐར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་བྱ་བ་ནི། དེད་ཅག་ལ་གནའ་ཚྭ་དག་སྒྲིག་དང་། པར་
སྒྲན་གྱི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་ཅིང་ཚྭ་སྒྲིག་པར་བྱ་བ་གྱི་བའི་རྩ་ཆ་དང་མཐའ་ལ། དུས་ཚོད་ཀྱིས་
གཏུག་ཅིང་ལས་བྲེལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲན་དབང་གིས་དཔེ་ཆ་ལ་སྒྲོ་མིག་གིས་ཅད་མ་ཆོད་……
པའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ཆ་གང་མང་ཡོད་དེས་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་པོ་ནམ་པས་ཡོ་སྤང་གི་
དགོངས་འཆར་ལྟུག་སྒྲུལ་གནང་བར་འཆོལ།།

ཞེས་ལྟ་བུར་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གངས་ཅན་
གཙུག་ལག་ནོར་བུའི་སྡེ་བྱང་དུ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༥པའི་
ཆེས་མཁའ་ཉིན་ལ་ངང་ཆང་འབུམ་སྐྱབས་ནས།།

༣༡། ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཆེན་མོས་གྱེ་འབྱུང་གནས་ལ་ན་མོ།

༄༅། །ཐེངས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ལོ་གཤམ་བུ་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སྟོན་ལ། ༡༩༡༠ལ་ཡོད་
པ་ལས་༥༤༩༩༠པ་གཙུག་ཅུང་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་རས་བཅོངས་པའོ།།

ཡ ལ བ ས ལ ཡ བ

॥ वयं कथं मया हि मता कलनिष्ठा वृतमविं

༄༅། །བུ་རུ་པོ་མ་ཆེ་ རྒྱུ་གཏུ་ལ་ཀི་རྒྱུ་ཡི་ཏ་རུ་ཅོ་

༄༅། །ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་མཚོ་འབྲིལ་པའི་དབུས་སུ་བཞུ་བས་མི་ངོམས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ། །

ཡ ལ བ ས ལ ཡ བ

॥ सम कलीदायं कुसुमकलामिर्कलवतयु

ལྷ་མེ་རུ་ཤྱི་ རྒྱུ་ཁྱི་ལྷ་ལྷ་མཇུ་ལ་ སྒྲི་ཁྱི་ལྷ་བའི་ཏི

མཚན་དཔེའི་དཔལ་འབར་གསེར་གྱི་རི་དབང་གུར་གུམ་ཆབ་ཀྱིས་བཀྲས་པ་ལ། །

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་

[illegible]